

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ В СВІТЛІ ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

2. Бех І.Д. Гідність як духовний геном особистості / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 1. – С. 76 – 89.

3. Боришевський М.Й. Психологічні детермінанти особистісної саморегуляції поведінки / М.Й. Боришевський // Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні, 1992 – 2002 рр.: Зб. н. праць до 10-річчя АПН України / Академія наук України. – Ч. I. – Харків: ОВС, 2002. – С. 516 – 527.

4. Давыдов В.В. Соотношение понятий “формирование” и “развитие” в психологии / В.В. Давыдов // Обучение и развитие. – М.: Просвещение, 1986. – С. 35 – 40.

5. Курлянд З.Н. Професійна усталеність вчителя – основа його педагогічної майстерності / З.Н. Курлянд. – Одеса, 1995. – 160 с.

6. Философский энциклопедический словарь / Под ред. С.С. Аверинцева и др. – 2-е изд. перераб и допол. – М.: Советская энциклопедия, 1989. – 815 с.

Стаття надійшла до редакції 10.06.2015

УДК 796.6:351.746.1

Андрій Кошура, аспірант кафедри теорії і методики фізичного виховання
Кам'янець-Подільського національного університету

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ В СВІТЛІ ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У статті досліджено нормативно-правові аспекти організації системи вищої освіти Польщі. Досліджено зміст нормативно-правових актів які визначають організаційну структуру, функції, принципи, завдання системи вищої освіти Польщі. Визначено зміст дефініції “система вищої освіти Польщі”, охарактеризовано базовий понятійно-категоріальний апарат системи вищої освіти Польщі. Досліджено правові засади функціонування державних і громадських органів управління системою вищої освіти Польщі.

Ключові слова: вища освіта, система, право, організація.

Літ. 15.

Андрей Кошура, аспирант кафедры теории и методики физического воспитания
Каме́нец-Подольского национального университета

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ОРГАНИЗАЦИИ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ ПОЛЬШИ В СВЕТЕ ЗАДАЧ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ

В статье исследованы нормативно-правовые аспекты организации системы высшего образования Польши. Исследовано содержание нормативно-правовых актов, которые определяют организационную структуру, функции, принципы, задачи системы высшего образования Польши. Определено содержание дефиниции “система высшего образования Польши”, охарактеризован базовый понятийно-категоріальний апарат системы высшего образования Польши. Исследованы правовые основы функционирования государственных и общественных органов управления системой высшего образования Польши.

Ключевые слова: высшее образование, система, право, организация.

Andriy Koshura, Postgraduate Student of Theory and Methodology Physical Education Department
Kamianets-Podilskyi National University

LEGAL ASPECTS OF ORGANIZATION OF THE POLAND HIGHER EDUCATION SYSTEM IN THE LIGHT OF THE OBJECTIVES OF PHYSICAL EDUCATION OF STUDENT YOUTH

The article studies legal aspects of organization of the higher education system in Poland. Investigated the content of legal acts, which define the organizational structure, functions, principles, objectives of the higher education system in Poland. Define the content of the definition of “higher education of Poland”, is characterized by a basic conceptual-categorical apparatus of the higher education system in Poland. Researched legal bases of functioning of state and public management bodies of the higher education system in Poland.

Keywords: higher education, system, law, organization.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні, євро інтеграційні процеси висувають принципово нові вимоги до змісту

теоретико-методологічних, нормативно-правових, організаційних основ системи фізичного виховання особистості, яка має забезпечити належний рівень формування інтелектуального потенціалу, повну реалізацію вроджених задатків, розвиток й удосконалення здібностей особистості. Це питання є вельми важливим і для практики фізичного виховання молоді у вищих навчальних закладах України. Одним із пріоритетних шляхів вирішення усього комплексу назрілих проблем є дослідження, систематизація, узагальнення та імплементація в практику фізичного виховання вищої школи передового педагогічного світового досвіду, і в першу чергу країн, які близькі Україні за етнічними, суспільно-економічними процесами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розгляд та вирішення проблеми. Вступ Польщі у 2004 році до Європейської унії визначальною мірою обумовив вектори соціально-економічного розвитку країни, реорганізацію усіх сфер суспільного життя, спрямував зусилля держави й громадськості на адаптацію нормативно-правових основ життєдіяльності держави до стандартів Європейської спільноти. Дослідження нормативно-правових засад організації системи вищої освіти Польщі є необхідним в контексті нашого дослідження з таких міркувань: по-перше, система фізичного виховання невідривно пов'язана із функціонуванням системи вищої освіти, адже саме система вищої освіти визначає базис нормативних, правових, організаційних основ формування та діяльності системи фізичного виховання у вищих навчальних закладах Польщі; по-друге, система вищої освіти Польщі є тим середовищем, у якому відбувається матеріально-уречевлене відображення результатів діяльності системи фізичного виховання молоді; по-третє, зміни в процесі фізичного виховання молоді у вищих навчальних закладах Польщі відображають в першу чергу зміни в функціонуванні системи вищого порядку, якою виступає система вищої освіти Польщі.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Зважаючи на сформульований предмет дослідження, необхідно визначити системні складові вищої освіти Польщі, нормативно-правові засади її функціонування та організації, зміст понятійно-категоріального апарату, правовий статус функціонування структурних елементів.

Формулювання цілей статті. Метою нашої роботи є визначення змісту поняття “система вищої освіти Польщі”, дослідження нормативно-

правових аспектів організації системи вищої освіти Польщі в світлі завдань фізичного виховання студентської молоді.

Виклад основного матеріалу дослідження з новим обґрунтуванням одержаних результатів. Аналіз нормативно-правової бази свідчить про те, що організація та функціонування системи вищої освіти Польщі врегульована з точки зору законодавства, а її діяльність регламентується низкою правових актів, серед яких найбільш визначальними є: Конституція республіки Польща [14], Закон про вищу освіту [9, 10, 11, 15], Закон про позики та студентські кредити [12], Закон про правила визнання професійних кваліфікацій, набутих у державах-членах Європейського Союзу [13] та низка нормативних та підзаконних актів – постанови Ради Міністрів Польщі, розпорядження Міністерства науки та вищої освіти Польщі.

У статті 70 Конституції республіки Польща законодавцем визначено, що кожен має право на освіту, а навчання до 18 років є обов'язковим. Навчання в державних школах є безкоштовним. Законом допускається надання платних освітніх послуг в системі вищої освіти. Конституцією Польщі забезпечується автономія вищих навчальних закладів на підставах зазначених у законі про вищу освіту [14].

Аналіз Закону Польщі “Про вищу освіту” засвідчив, що законодавцем не дається вичерпного тлумачення поняття “система вищої освіти” [15]. Розділ перший Закону “Система вищої освіти” містить тлумачення вихідних понять, які вживаються по тексту закону, визначає порядок створення і ліквідації вищого навчального закладу, порядок нагляду за функціонуванням ВНЗ, умови та напрями міжнародної співпраці, правові підстави діяльності Головної Ради науки і вищої освіти, Польської акредитаційної комісії, Конференції ректорів вищих навчальних закладів. Вивчення змісту закону та низки наукових праць [2, 3, 4, 5] дозволяє визначити поняття “система вищої освіти Польщі” з точки зору системно-структурного підходу і розуміти його як сукупність вищих навчальних закладів, які створені і функціонують у відповідності до статутних завдань, вповноважені та відповідають вимогам щодо здійснення підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями “бакалавр” та “магістр”, забезпечувати підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації, і діяльність яких регламентується законом, державними органами управління з акредитації та контролю із широким залученням громадських організацій в сфері освіти і науки. Показовим є те, що дія Закону Польщі

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ В СВІТЛІ ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

про вищу освіту не розповсюджується на низку вищих навчальних закладів та вищих духовних семінарій, які знаходяться у веденні церков і релігійних організацій, за винятком Католицького Люблінського Університету, що дозволяє констатувати факт виключення їх із системи вищої освіти Польщі.

Будь яка система покликана забезпечити задоволення потреб громади, держави в певній сфері суспільно-економічного життя, що власне обумовлює предметну сферу її функціонування, визначає мету, завдання, принципи, функції діяльності [8]. Як зазначається в наукових працях [1, 6, 7] метою функціонування системи вищої освіти в Польщі є задоволення потреб суспільства й держави в підготовці фахівців та кадрів вищої наукової кваліфікації, реалізації права громадянами на здобуття вищої освіти, задоволення ними культурних, освітніх, духовних, інтелектуальних потреб, сприяння зростанню якості та рівня життя. В цьому контексті основними завданнями функціонування системи вищої освіти Польщі виступають:

- забезпечення високого рівня та якості вищої освіти;
 - створення умов та належного рівня кадрового, фінансового, правового, організаційного, матеріально-технічного інших видів забезпечення діяльності системи вищої освіти;
 - забезпечення рівності та доступності вищої освіти для громадян;
 - сприяння підвищенню рівня та якості життя населення;
 - забезпечення усіх соціально-економічних сфер висококваліфікованими фахівцями;
 - забезпечення розвитку науки, як фундаменту постіндустріального типу суспільства;
 - створення умов для всебічного розвитку особистості у вищих навчальних закладах, професійної реалізації, підвищення кваліфікації, післядипломної освіти.
- Аналіз правових та нормативних основ діяльності системи вищої освіти Польщі [15] дозволяє сформулювати основні принципи її функціонування, а саме:
- автономності функціонування вищих навчальних закладів;
 - відкритості, рівності, доступності вищої освіти;
 - децентралізації системи управління вищою освітою;
 - єдності вимог та критеріїв якості вищої освіти в контексті Європейської унії;
 - верховенства права та законності;

- соціальної справедливості, платності, фінансової доступності до здобуття вищої освіти;
- підконтрольності громадськості, взаємодії з громадськими органами управління.

Зміст усіх вище наведених принципів в повній мірі відображається в організаційній структурі системи вищої освіти Польщі, правових засадах діяльності вищих навчальних закладів, правах студентів та викладачів, умовах праці та навчання, правових засадах діяльності комісії та рад.

Основною структурною ланкою системи вищої освіти Польщі виступають вищі навчальні заклади. Відповідно до Закону про вищу освіту [15] в Польщі діють вищі навчальні заклади: публічні та не публічні, де під поняттям “публічний” розуміють вищий навчальний заклад, створений державою в особі компетентного органу влади, а під поняттям “не публічний” розуміють незалежний вуз, який заснований фізичною або юридичною особою, групою осіб, який не є державним, і відноситься до приватного сектору. За галузевою та профільною формами вищі навчальні заклади розподіляються: академічні, професійні, військові, внутрішніх справ, мистецькі, медичні, морські.

Вищий навчальний заклад може використовувати в назві слово “університет” лише в разі, якщо в його організаційній структурі є відділи або факультети, які мають право присвоєння наукового ступеня доктора наук, не менше як у десяти наукових дисциплінах, в тому числі, по два дозволи в кожній з таких груп наукових напрямів:

- гуманітарних, юридичних, економічних, теологічних;
- математичних, фізичних, науках про Землю, технічних;
- біологічних, медичних, хімічних, фармацевтичних, сільськогосподарських або ветеринарних [15].

Слова “технічний університет” можуть бути використані в назві вищого навчального закладу який в своїй структурі має організаційні одиниці, які мають право присвоєння наукового ступеня доктора наук у десяти наукових дисциплінах і шість з яких мають бути в галузі технічних наук.

Законодавцем встановлено, що слово “університет” в назві вищого навчального закладу може доповнюватись назвою, яка визначає пріоритетні напрями наукової та навчальної діяльності Вузу і який має в своїй структурі не менше шести організаційних одиниць, які мають право на присвоєння наукового ступеня доктора наук, чотири з яких в області наук охоплених профілем вузу.

Визначення “політехнічний інститут” може

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ В СВІТЛІ ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

бути використане в імені вищого навчального закладу, в якому є організаційні одиниці, які мають право присвоєння наукового ступеня доктора наук, принаймні з шести наукових дисциплін, у тому числі не менше чотирьох, в галузі технічних наук.

Слово “академія” може бути використане в імені коледжу, який має організаційні одиниці, які мають принаймні два дозволи для присвоєння наукового ступеня доктора наук [10, 11].

Згідно закону, вищі навчальні заклади (університети, коледжі, академії тощо) є юридичними особами. Найголовнішим елементом правового статусу основної ланки системи вищої освіти є автономність вищих навчальних закладів у всіх сферах своєї діяльності на підставах, зазначених у законі [15]. Важливою є норма, яка суттєво обмежує втручання в діяльність вищих навчальних закладів органів державного управління та органів місцевого самоврядування, які можуть приймати рішення про вищі навчальні заклади тільки у випадках, передбачених у законах.

Аналіз змісту законодавчих актів дозволяє окреслити основні завдання вищих навчальних закладів в процесі реалізації мети функціонування системи вищої освіти Польщі, до яких віднесено:

- навчання студентів, з метою набуття ними знань, формування умінь і навичок необхідних для здійснення професійної діяльності;
- виховання в студентів почуття відповідальності за польську державу, формування світоглядних принципів демократії та поваги прав людини;
- проведення наукових досліджень і дослідно-конструкторських робіт, надання науково-дослідних послуг;
- підготовка та професіоналізація наукових кадрів;
- пропаганда та поширення наукових досягнень, національної культури і мистецтва, збір та обмін інформацією, надання бібліотечних та інформаційних послуг;
- навчання в аспірантурі, курсах підвищення кваліфікації з метою формування нових умінь та навичок, необхідних на ринку праці в системі безперервного навчання впродовж усього життя;
- створення умов для розвитку фізичної культури студентів;
- сприяти розвитку місцевих та регіональних громад;
- створення умов для людей з обмеженими можливостями брати повноцінну участь у навчальному процесі та наукових дослідженнях.

В цьому контексті слід відзначити, що в законі чітко визначено, що професійні вищі навчальні

заклади, які здійснюють підготовку фахівців виключно на першому рівні “бакалавр” не зобов’язані виконувати завдання з проведення наукових досліджень та підготовки наукових кадрів [10].

На законодавчому рівні зобов’язано вищі навчальні заклади здійснювати моніторинг кар’єри своїх випускників з метою адаптування навчальних курсів та програм до освітніх потреб ринку праці після трьох і п’яти років з дня закінчення вищого навчального закладу.

Другою важливою підсистемою системи вищої освіти Польщі виступає освітньо-кваліфікаційна складова, яка визначає мету, завдання та особливості функціонування вищих навчальних закладів у підготовці фахівців відповідної кваліфікації. Відповідно до закону Польщі [10] під поняттям “вища освіта” розуміється освіта першого, другого ступеня або безперервна магістерська освіта, надання яких проводиться вищим навчальним закладом, який має право на надання освітніх послуг. В цьому контексті під освітою першого ступеня розуміється форма навчання, на яку приймаються особи, які мають атестат загальноосвітньої школи та по закінченню якої отримують кваліфікацію “бакалавр” (кваліфікацію першого ступеня). Освіта другого ступеню, це форма навчання, на яку приймаються кандидати, які отримали кваліфікацію першого ступеню та по закінченню якої отримують кваліфікацію “магістр” (кваліфікацію другого ступеня). Безперервне магістерське навчання, це форма освіти, на яку приймаються кандидати, які мають атестат зрілості та отримують в результаті навчання кваліфікацію другого ступеня (магістр). Освіта на третьому рівні, це навчання в аспірантурі, яке здійснюється через уповноважений підрозділ університету, науковий інститут Польської Академії Наук, науково-дослідний інститут або міжнародний науковий інститут, що працює на території Польщі [15].

Система вищої освіти Польщі передбачає отримання студентами відповідних фахових кваліфікацій на трьох рівнях і за двома профілями – академічним та практичним. Навчання на освітньо-кваліфікаційних рівнях проводиться за двома формами – денною та заочною. Денна форма здобуття вищої освіти передбачає безпосередню участь викладачів і студентів в процесі занять, які становлять не менше половини всього обсягу навчального часу (аудиторні години) передбаченого відповідними навчальними програми. Порядок навчання на заочній формі встановлюється сенатом кожного вищого навчального закладу. Важливими в даному

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ В СВІТЛІ ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

контексті є поняття, які утворюють базис процесу навчання в системі вищої освіти Польщі, і власне організації системи фізичного виховання в вищих навчальних закладах, як “програма навчання”, “кваліфікація”, “пункти ECTS”. Згідно польського законодавства програма навчання, це опис, визначений вищим навчальним закладом взаємозв’язаних ефектів навчання, сумісний з Державними Стандартами Кваліфікації Вищої освіти. Під поняттям “кваліфікації” розуміється кінцевий ефект навчання, який засвідчений дипломом, свідоцтвом, сертифікатом або іншим документом, виданим уповноваженою установою, які підтверджують набуття отримувачем відповідного рівня знань, умінь та навичок для здійснення професійної діяльності. В цьому зв’язку “ефекти навчання” це поняття яке відображає обсяг знань, вмінь, суспільних компетенцій, які отримані особою в процесі навчання у вищому навчальному закладі.

Диплом бакалавра видається після закінчення навчань першого ступеня під час якого студент зобов’язаний отримати щонайменше 180 пунктів ECTS. Диплом магістра видається після закінчення навчань другого ступеня, який передбачає отримання студентом щонайменше 90 пунктів ECTS. Безперервне магістерське навчання передбачає отримання студентом щонайменше 300 пунктів ECTS в системі п’ятилітніх навчань, а також 360 пунктів ECTS в системі шестирічних навчань [15].

Законом Польщі про вищу освіту встановлено, що навчання на рівні “бакалавр” триває щонайменше шість семестрів, а навчання на технічних спеціальностях щонайменше сім семестрів. До періоду навчань зараховується професійна практика студента. Навчання на другому ступені триває три або чотири семестри. Безперервне магістерське навчання триває від дев’яти до дванадцяти семестрів. Навчання на заочній формі, як правило триває на один або два семестри довше ніж відповідне навчання на денній формі.

Невід’ємною складовою системи вищої освіти Польщі виступають органи державного та громадського управління в особі відповідних Міністерств, Польської Комісії Акредитаційної, Ради ректорів та Ради науки і вищої школи.

Висновки. Таким чином, дослідивши усі складові системи вищої освіти Польщі можна зробити наступні висновки:

- аналіз змісту нормативно-правових актів в досліджуваній нами період свідчить, що в своєму розвитку система вищої освіти Польщі пройшла три етапи: перший етап з середини 1980 років до

1991 року XX століття; другий етап з 1991 року до 2004 року XXI століття; третій етап з 2004 року по теперішній час. Такі часові межі встановлено у відповідності з прийняттям наріжних нормативно-правових актів в сфері вищої освіти та вступом Польщі до Європейської унії;

- визначені етапи характеризуються такими особливостями: на першому етапі відбувається відхід від адміністративно-командного підходу в управління сферою вищої освіти, закладаються підвалини демократизації та гуманізації вищої освіти Польщі; на другому етапі відбувається становлення сучасної системи вищої освіти Польщі, набувають широкої автономії вищі навчальні заклади, проходить адаптація нормативно-правових основ до норм Європейського союзу; на третьому етапі набувають широкого впровадження в практику вищої освіти державних стандартів за напрямками та освітньо-кваліфікаційними рівнями, створюються контрольні-наглядові та дорадчі органи громадського управління вищою освітою в Польщі, відбувається інтеграція вищої освіти Польщі до Європейської спільноти;

- сучасна система вищої освіти Польщі надає широкі повноваження вищим навчальним закладам, обмежує втручання в їх діяльність органів державної влади з одного боку, а з іншого, посилюється вплив на динаміку та визначення векторів її розвитку з боку громадських органів управління. Важливим на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти Польщі є наполеглива праця щодо стандартизації освіти, підвищення рівня якості її функціонування шляхом створення Польської Комісії Акредитаційної, розробленням та впровадженням єдиних нормативних вимог щодо розробки навчальних планів та програм навчання за напрямками підготовки відповідних освітніх галузей та кваліфікацій, забезпечення правового підґрунтя щодо рівності фінансових можливостей усіх громадян до здобуття вищої освіти;

- одним із пріоритетних завдань функціонування вищих навчальних закладів є забезпечення формування високого рівня фізичної культури студентів, створення відповідної матеріально-технічної бази, а з огляду на надану широку автономію вищим навчальним закладам, створені нормативно-правові передумови для вільного вибору засобів, методів, форм фізичного виховання студентської молоді, що є базисом для створення “уні” автономних систем фізичного виховання молоді на рівні кожного окремого вищого навчального закладу, розробки ним навчальних планів та програм фізичного

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ В СВІТЛІ ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

виховання молоді з урахуванням вимог національних рам кваліфікацій. Усе вище означене дозволяє більш ефективно вирішувати завдання фізичного виховання молоді в цілому.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. В даному контексті подальші наукові дослідження можуть бути спрямовані на організаційні, правові, нормативні основи функціонування фізичного виховання молоді в системі вищих навчальних закладів.

1. Andrzejem Jamiolkowskim. (2003): *Szkoły wyższe w Polsce – kontrowersje i problemy. Rozmowa z prof. drhab. Andrzejem Jamiolkowskim, przewodniczącym Państwowej Komisji Akredytacyjnej*, “Nauka i Szkolnictwo Wyższe”, Nr 1/21/2003, S. 73 – 86.

2. Biały K. (2006): *Szkolnictwo wyższe w Polsce w warunkach rynkowych a proces budowy społeczeństwa opartego na wiedzy – kilka uwag krytycznych*, “Nauka i Szkolnictwo Wyższe”, Nr 2/28/2006, S. 34 – 49.

3. Dąbrowa-Szefler M. (2003): *System nauki i szkolnictwa wyższego: elementy funkcjonowania i zarządzania*, Uniwersytet Warszawski, Centrum Badań Polityki Naukowej i Szkolnictwa Wyższego, Warszawa.

4. Dąbrowa-Szefler M., Jabłocka-Pryślopska J. (2007): *Szkolnictwo Wyższe w Polsce. Raport dla OECD*, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Warszawa

5. Dietl J. (2001): *Uwarunkowania dalszego rozwoju niepaństwowego szkolnictwa wyższego w Polsce*, “Nauka i Szkolnictwo Wyższe”, Nr 2/18/2001, S. 37 – 60.

6. Nowakowska-Siuta R. (2007): *Szkolnictwo wyższe w wybranych krajach Europy Zachodniej*, Wydawnictwo: Instytut Badań Edukacyjnych MEN, Warszawa.

7. Sowiński R. (2004): *Ustrojowe wyznaczniki koncepcji szkolnictwa wyższego*, “Nauka i Szkolnictwo Wyższe”, Nr 1/23/2004, S.104 – 121.

8. Гасюк І.Л. *Державне управління фізичною культурою та спортом: стан та перспективи розвитку: [моногр.] / І.Л. Гасюк. – Хмельницький: ПП Балюк І.Б., 2011. – 432 с.*

9. Форум: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. – 2015. – Aktyprawne – szkolnictwo wyższe (BIP). Ustawy – Reżym doczynny: http://www.bip.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_11/7afac344684783d80578b24c044abc81.pdf – Ustawaz dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw.

10. Форум: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa

Wyższego. – 2015. – Aktyprawne – szkolnictwo wyższe (BIP). Ustawy – Reżym doczynny: http://www.bip.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_11/7afac344684783d80578b24c044abc81.pdf – Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity).

11. Форум: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. – 2015. – Aktyprawne – szkolnictwo wyższe (BIP). Ustawy – Reżym doczynny: http://www.bip.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_03/4e3eb545292a2c8db1579fed5844bb4f.pdf – Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity).

12. Форум: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. – 2015. – Aktyprawne – szkolnictwo wyższe (BIP). Ustawy – Reżym doczynny: http://www.bip.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_01/6f6b783b2cf9a0643f04bd7a3c42abcc.pdf – Ustawa z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (tekst jednolity).

13. Форум: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. – 2015. – Aktyprawne – szkolnictwo wyższe (BIP). Ustawy – Reżym doczynny: http://www.bip.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_03/528d644a5ff9bfe8572320553d887d61.pdf – Ustawa z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (tekst jednolity).

14. Форум: Polskie Prawo. – 2015. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. – Reżym doczynny: <http://prawo.ws/konstytucja.htm> – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Ostatnia aktualizacja – styczeń 2014 r.

15. Форум: Polskie Prawo. – 2015. – Prawo o szkolnictwie wyższym. – Reżym doczynny: http://prawo.ws/o_szkolnictwie_wyzszym/tekst.htm – Prawo o szkolnictwie wyższym. Ostatnia aktualizacja – styczeń 2014 r. (tekst jednolity).

References

1. Andrew Jamiolkowskim. (2003): *Universities in Poland – contradictions and problems. Interview with Professor Dr. of Sciences Andrey Jamiolkowskim, Chairman of the State accreditation Commission*, “Science and Higher Education”, vol. 1/21/2003, pp. 73 – 86.

2. Biały K. (2006): *Higher Education in Poland in market conditions, and the process of construction of a society based on knowledge – some critical observations*, “Science and Higher Education”, vol. 2/28/2006, pp. 34 – 49.

3. Dąbrowa-Szefler M., Jabłocka-Pryślopska J. (2007): *Higher Education in Poland. The OECD report, the Ministry of Science and Higher Education, Warsaw.*

4. Dąbrowa-Szefler M. (2003): *The System of*

science and higher education: elements of functioning and management, University of Warsaw, Centre for Science Policy and Higher Education, Warsaw.

5. Dietl J. (2001): *Conditionality further development non-state higher education in Poland*, "Science and Higher Education", vol. 2/18/2001, pp. 37 – 60.

6. Nowakowska-Siuta R. (2007): *Higher Education in some countries of Western Europe* Publisher: Institute for Studies in Education MEN, Warsaw.

7. Sowinski R. (2004): *Determinants of the organism to the concept of higher education*, "Science and Higher Education", vol. 1/23/2004, pp. 104 – 121.

8. Hasiuk, I.L. (2011), *Derzhavne upravlinnia fizychnoiu kul'turoiu ta sportom: stan ta perspekty vyrozvytku [State administration a physical culture and sport: the state and prospects of development]*, PP Baliuk, I.B., Khmel'nyts'kyj, Ukraine.

9. Forum: Ministry of Science and Higher Education (2015), *Legal acts – higher education (BIP)*. "Law. The act of 11 July 2014. On amendments to the law. The law on higher education, as well as some other laws", available at: http://www.bip.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_11/7afac344684783d80578b24c044abc81.pdf. open document (Accessed 3 May 2015).

10. Forum: Ministry of Science and Higher Education (2015), *Legal acts – higher education (BIP)*. "Law. Federal law dated July 27, 2005. The law on higher education (text, standardized), available at: http://www.bip.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_11/7afac344684783d80578b24c044abc81.pdf. open document (Accessed 4 May 2015).

7afac344684783d80578b24c044abc81.pdf. open document (Accessed 4 May 2015).

11. Forum: Ministry of Science and Higher Education (2015), *Legal acts – higher education (BIP)*. "Law. Federal law dated July 27, 2005. The law on higher education (text, standardized), available at: http://www.bip.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_03/4e3eb545292a2c8db1579fed5844bb4f.pdf. open document (Accessed 4 May 2015).

12. Forum: Ministry of Science and Higher Education. (2015), *Legal acts – higher education (BIP)*. "Law. The law of 17 July 1998 on loans and student loans (consolidated text), available at: http://www.bip.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_01/6f6b783b2cf9a0643f04bd7a3c42abcc.pdf. open document (Accessed 7 May 2015).

13. Forum: Ministry of Science and Higher Education. (2015), *Legal acts – higher education (BIP)*. "Law. The law of 18 March 2008. About the rules of recognition of professional qualifications acquired in the member States of the European Union (consolidated text), available at: http://www.bip.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_03/528d644a5ff9bfe8572320553d887d61.pdf. open document (Accessed 5 May 2015).

14. Forum: Polish Law. (2015), "The Constitution of the Republic of Poland. Last update – January 2014", available at: <http://prawo.ws/konstytucja.htm>. open document (Accessed 7 May 2015).

15. Forum: Polish Law, (2015), "The law on higher education. Last update – January 2014 (text standardized)", available at: http://prawo.ws/o_szkolnictwie_wyzszym/tekst.htm. open document (Accessed 9 May 2015).

Стаття надійшла до редакції 18.06.2015

"Преса корисна вже тому, що вона вчить нас не довіряти пресі".

Батлер Семюел
англійський письменник, філософ, теолог

"Очі читача – суворіші, ніж вуха слухача".

Вольтер
французький письменник, філософ

